

vergadering **C317**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 16 juni 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de bevindingen uit het Apestaartjarenonderzoek door imec-MICT – 3145 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het rapport 'Onpartijdigheid van de VRT-nieuwsberichtgeving 2021' van de Vlaamse Regulator voor de Media – 3261 (2021-2022)	7
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneckhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de toegankelijkheid van buitenschoolse activiteiten – 3265 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de toegankelijkheid van BRUZZ-programma's op VRT NU – 3262 (2021-2022)	17

VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de bevindingen uit het Apestaartjarenonderzoek door imec-MICT – 3145 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Freya Perdaens

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Minister, het is niet de eerste keer dat de domeinen Jeugd en Media samenvallen maar in het kader van deze vraag is dat toch eerder onrustwekkend dan wel positief. Zo blijkt inderdaad uit het Apestaartjarenonderzoek van Mediawijs en Media, Innovation and Communication Technologies (MICT) dat kinderen vandaag gemiddeld acht jaar zijn wanneer ze hun eerste smartphone krijgen. In 2018 was dat nog twaalf jaar. Dat is dus een razendsnelle evolutie, om niet te zeggen revolutie.

Een andere opvallende conclusie is, en die vloeit evident voort uit de eerste, dat men vandaag op de gemiddelde leeftijd van negen jaar een sociaal account aanmaakt, niettegenstaande de leeftijdsgrens daarvoor op dertien jaar ligt. Dat heeft als gevolg dat zij niet alleen met de meer fraaie maar ook met de minder fraaie kanten van sociale media worden geconfronteerd, zoals daar zijn grooming, sexting enzovoort.

Zo geeft 5 procent van de kinderen uit het vijfde en zesde leerjaar vandaag aan dat ze al pikante foto's van zichzelf hebben doorgestuurd en dus eigenlijk aan sexting hebben gedaan. 5 procent lijkt relatief weinig maar dat betekent dus eigenlijk dat op een klas van twintig kinderen, één leerling al aan sexting heeft gedaan, wat toch een redelijk aberrante en hallucinante gedachte is.

Een andere opvallende conclusie uit het onderzoek is dat meer dan een derde van de jongeren aangeeft slaap te missen als gevolg van smartphonegebruik, wat dan weer leidt tot een gebrek aan aandacht op school en wat ook cognitieve repercussies heeft waarvan we waarschijnlijk pas binnen een aantal jaar zullen weten in welke mate die een gevolg zijn van het smartphonegebruik.

Dat zijn allemaal toch redelijk hallucinante alarmsignalen, lijkt me. Er zijn de conclusies van het onderzoek, er is de wet en er is het effectieve beleid op het terrein, maar jammer genoeg zijn dat vandaag drie zaken die relatief ver van elkaar verwijderd zijn. Zo blijkt dat de overgrote meerderheid van de lagereschoolkinderen aangeeft dat ze nog nooit les hebben gekregen over mediawijze thema's zoals cyberpesten, grooming of het matigen van de schermtijd. Ze hebben dat niet geleerd op school, niet in de jeugdbeweging en niet van de ouders.

Minister, bent u zich zowel vanuit uw bevoegdheid Jeugd als vanuit uw bevoegdheid Media bewust van de steeds lagere leeftijd waarop jongeren een smartphone en sociale media gebruiken?

In welke mate problematiseert u die evolutie en in welke mate richt het Vlaams Kenniscentrum Mediawijzeheid zich effectief op die heel lage leeftijdscategorieën in het kader van de voorliggende problematiek?

Acht u het nodig om naast de huidige initiatieven zoals het platform <http://www.allesoverpesten.be/> en het kenniscentrum, bijkomende maatregelen te nemen om onze kinderen maximaal te beschermen tegen de negatieve effecten van sociale media?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Slootmans, ik dank u voor de vraag. Zoals steeds is dit een zeer interessant onderzoek met heel wat conclusies. Sommige daarvan zijn opmerkelijk, andere vielen te verwachten.

Ik ga niet helemaal mee in de hoofdzakelijk negatieve appreciatie. Het is een realiteit, het is een vaststelling dat kinderen en jongeren op steeds jongere leeftijd in contact komen met sociale media, met digitale platformen, met tablets en met smartphones. Dat dit heel wat risico's inhoudt, daar zijn we het zeker over eens. Of dat eenzijdig negatief moet worden gewaardeerd, daar verschil ik een beetje van mening met u.

Het is een vaststelling, we kunnen het niet tegengaan, maar we moeten er wel voor zorgen dat onze kinderen ook al op jonge leeftijd goed gewapend zijn om dat op een goede manier te kunnen doen. Ouders spelen daar zeker een belangrijke rol in en natuurlijk ook het onderwijs en de overheid in de bredere zin. We proberen ook vanuit het jeugd- en mediabeleid maatregelen te nemen om dat op een goede manier te begeleiden.

Acht jaar en vier maanden is inderdaad heel jong maar ik kan het wel plaatsen. Het moet ergens wel genuanceerd worden. Het gaat om een declaratief onderzoek, waarbij de kinderen zelf aangeven dat zij al een smartphone hebben. Dat kan dan een zeer versleten toestel zijn dat thuis wordt gebruikt, soms zelfs zonder simkaart en dergelijke meer, gewoon op wifi, en dat slechts nu en dan kan worden gebruikt. Het is dus het kind zelf dat dit rapporteert.

We merken ook dat bij de 12-plussers die werden bevraagd, de gemiddelde leeftijd waarop ze een smartphone krijgen nog tien jaar en zes maanden was. Dat is dus wel een verschil.

De onderzoekers hebben ook zelf aangegeven dat we moeten opletten om daar conclusies uit te trekken. Het gaat over een gemiddelde, dus de grootste categorie van kinderen heeft nog altijd een smartphone op de leeftijd van tien jaar. Maar dat het jonger en jonger wordt, daar kunnen we niet naast kijken. Ik heb zelf kinderen van zeven en negen jaar en zij hebben nog geen smartphone maar ze komen via andere wegen wel regelmatig in contact met veel van de zaken waarnaar verwezen wordt. Dat houdt natuurlijk risico's in en we moeten absoluut inzetten op de aanpak daarvan.

Heel bepalend, naast de leeftijd waarop men de eerste keer een smartphone heeft, is vooral of men ook effectief heel vaak in contact komt met die digitale media. De term die de onderzoekers daarvoor gebruiken, is de digitale puberteit. Die komt inderdaad rond de leeftijd van 10 à 12 jaar. Ook voor 10- tot 12-jarigen zijn er natuurlijk risico's. Dat is nog altijd zeer jong. Ook op het vlak van pesten bijvoorbeeld is dat een cruciale leeftijd. Kliëkjiesvorming komt dan voor, wat ook online een impact heeft.

Wat hebben we met het beleid tot nu toe concreet gedaan? U weet dat ik de jaarlijkse subsidie van het Kenniscentrum Mediawijs fors heb verhoogd. In de samenwerkingsovereenkomst staan verantwoord socialemedia-, smartphone- en gamegebruik duidelijk vermeld, staan die eigenlijk centraal. Heel belangrijke acties daarvoor gaan naar het lager onderwijs – denk aan De Schaal van M –, maar ook naar leerkrachten – bijvoorbeeld Mediacoach.be – en naar ouders, met MediaNest. Bij elk van die acties is het de bedoeling om te blijven uitbreiden en verder te verdiepen naar kwetsbare doelgroepen en zeker ook naar kinderen.

Ook de VRT moet volgens de beheersovereenkomst inzetten op "een breed-educatieve rol en een pro-actieve aanpak in het versterken van de mediawijsheid". Daarvoor wordt ook samengewerkt met Mediawijs. Voor het secundair onderwijs

is er de EDUbox. Voor het vijfde en zesde leerjaar werkt Ketnet mee aan De Schaal van M, waar een op de vier leerkrachten vandaag mee aan de slag gaan.

We willen dat nog opdrijven. In de subsidieovereenkomst met Mediawijs voor 2022-2025 namen we op dat het aanbod van De Schaal van M stelselmatig ook naar de andere leerjaren wordt uitgebreid en daar zijn ze intussen ook druk mee bezig. In opdracht van het Departement Onderwijs werkte Mediawijs bovendien de Beleidstool Mediawijsheid voor scholen uit en leidt het jaarlijks nieuwe media-coaches voor onderwijs op.

Met al die initiatieven trachten we ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren goed gewapend zijn om om te gaan met de uitdagingen en ook de risico's die verbonden zijn aan digitale media.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ik heb het wel degelijk gehad over de fraaie kanten, maar het lijkt mij als beleidsmaker vooral belangrijk het inderdaad over de risico's en de minder fraaie kanten te hebben. Ik heb dat wel degelijk aangehaald.

U zegt dat die leeftijd ook relatief is. Ze hebben als ze 8 jaar zijn wel degelijk een toestel, maar nog geen simkaart. Uit dat onderzoek blijkt dat er maar een jaar verschil is tussen de eerste smartphone enerzijds en het reëel aanmaken van een account op sociale media anderzijds. Als ze 8 zijn, krijgen ze een smartphone, als ze 9 zijn, maken ze een account aan op sociale media. De leeftijdsgrens daartussen is zeer beperkt.

U zegt dat er inderdaad al heel wat initiatieven worden genomen in het kader van mediawijsheid, maar tot nader order wordt dat niet gereflecteerd in de resultaten en de conclusies. Dan moet u zich als beleidsmaker toch de vraag stellen of u het niet beter kan doen, want het lijkt in de sterren geschreven te staan dat die digitale puberteit bij ongewijzigd beleid binnen een aantal jaren – binnen twee jaar is er een nieuw Apestaartjarenonderzoek – opnieuw zal zakken en zich op den duur ergens in de eerste graad van het lager onderwijs zal manifesteren. Ik weet niet of dat een gewenste evolutie is.

Het lijkt mij alleszins een kerntaak van de overheid te zijn om kinderen maximaal en zo lang mogelijk kind te laten zijn. Ik had dan ook graag vernomen in welke mate u aan de slag gaat met de aanbevelingen van de onderzoekers met betrekking tot het onderrichten van mediawijsheid in de jeugdbeweging, waar de drempel vaak lager ligt om over sexting en online pesten en dergelijke te praten. Verder wil ik weten of u bijkomende initiatieven neemt om kinderen en jongeren bewust te maken van het bestaan van meldpunten waar ze, laat ons zeggen, fout of onzedelijk gedrag kunnen rapporteren. Want uit onderzoek blijkt zeer duidelijk dat de meerderheid van de kinderen en een derde van de jongeren – die twee categorieën zijn verschillend – eigenlijk niet weet hoe ze dat moeten doen en waar ze dergelijke zaken moeten rapporteren. Op dat vlak lijkt er wel degelijk nog werk op de plank te liggen.

Freya Perdaens (N-VA): Ik wil me ook aansluiten – dat had u wel verwacht, minister. We hebben het heel erg vaak over mediawijsheid bij jongeren. Zo'n toestel maakt nu eenmaal deel uit van hun leven. Ze krijgen het op ongeveer dezelfde leeftijd als die waarop kinderen vroeger een spelconsole kregen. Maar er is natuurlijk een verschil in wat je ermee kunt doen. Collega Slootmans had het onder andere over socialemediaprofielen. Minister, we hebben het hier al vaker besproken en ik denk dat iedereen dat ook wel weet: je kunt zulke socialemediaprofielen afschermen en enkel zichtbaar maken voor mensen die je kent. Ik heb hierover een specifiek vraag. Wordt het belang van die afgeschermdde profielen

en de manier waarop ouders toezicht kunnen houden daarop mee opgenomen in onder andere MediaNest en andere informatie voor ouders? Ik dring er al een tijdje op aan om daar extra op in te zetten.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik denk dat er inderdaad een grote verantwoordelijkheid bij de ouders ligt. Het is vandaag niet gemakkelijk voor ouders om daar een goede inschatting van te maken. Je merkt dat die leeftijd aan het zakken is en ik verwacht dat die ook nog verder zal zakken. Ik ben er niet van overtuigd dat wij als overheid in staat zijn – mochten we dat al willen – om dat tegen te gaan. Ik zie niet onmiddellijk manieren om dat te doen. Mocht je bijvoorbeeld strakke regels uitwerken en er ook in slagen om die toepasbaar te maken op al die platformen, dan nog kunnen die gemakkelijk omzeild worden. Zoals werd gezegd in de vraagstelling, is de minimumleeftijd die TikTok oplegt 13 jaar. Ik ken niet zo heel veel jongeren die net op de leeftijd van 13 met TikTok beginnen, vaak is dat veel vroeger en maken ze eigen accounts aan of werken ze met accounts van bijvoorbeeld ouders.

Wat die afgeschermdde profielen betreft: ouders kunnen er zeker voor zorgen dat de profielen van hun kinderen niet publiek staan. Dat vind ik zeker een goede manier om daarmee om te gaan, als kinderen bijvoorbeeld zelf graag filmpjes maken.

Maar ik denk dus niet dat wij als overheid in staat zijn om, mochten we dat al willen, die leeftijd stabiel te houden of te doen stijgen. We moeten er ons wel van bewust zijn in het beleid dat het belang van mediawijsheid niet pas start op de leeftijd van 10 of 12 jaar, maar dat je daar al op zeer jonge leeftijd mee moet leren omgaan. We moeten de ouders daar inderdaad in ondersteunen, onder meer via MediaNest. Het kenniscentrum is ook constant bezig met hun kennis te updaten en te bekijken welke nieuwe tendenzen en evoluties er zijn. Ik reken er ook op dat zij effectief in ogenschouw nemen dat die leeftijd steeds lager wordt, en dat, met andere woorden, de tips voor ouders ook moeten gaan over steeds jongere kinderen. Eerder dan krampachtig te trachten die leeftijd niet te laten dalen – wat we ook niet kunnen als overheid – denk ik dat het essentieel is ervoor te zorgen dat de raadgeving en de ondersteuning gericht op ouders en op kinderen voldoende aangepast is aan die jongere leeftijdscategorieën.

Collega Slootmans had een specifieke vraag over de jeugdbeweging. We hebben dat een eerste keer bij hen aangekaart toen uit een Panoreportage bleek dat foto's van jeugdbewegingen werden verspreid op kinderpornonetwerken. Op dat moment hebben we actie ondernomen en hebben we met hen samengezeten om te bekijken hoe dat kan gebeuren en hoe we daartegen kunnen optreden. We hebben dat op twee manieren vertaald in het beleidskader. Enerzijds hebben we in de kadervorming extra aandacht voor integriteitskwesities, inclusief zaken rond digitale integriteit. Ten tweede hebben we daarover in de erkenning van onze landelijke jeugdorganisaties een meer gedetailleerde passage opgenomen, om te zorgen dat men daar ook vanuit het landelijk jeugdwerk, vanuit de koepels, aandacht voor heeft. We willen er dus effectief voor zorgen dat er ook in jeugdorganisaties voldoende aandacht is om dergelijke schendingen van de integriteit via sociale media en digitale kanalen tegen te gaan.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ik erken dat het inderdaad geen gemakkelijke opgave is. Maar dat betekent natuurlijk niet dat je als overheid niet het maximale moet doen om het meest kostbare – zijnde kinderen – zolang mogelijk kind te laten zijn. Wat dat betreft, vind ik uw houding dus nogal 'laissez aller'. Anderzijds is er het beleid, waaruit toch wel een aantal ambities blijken.

Ik had het onder andere over het meldpunt. Daar hebt u geen antwoord op gegeven en dat lijkt me nochtans wel een belangrijke focus. Als meer dan de helft van de kinderen en jongeren aangeeft niet te weten hoe ze dergelijke zaken – sexting en grooming – moeten rapporteren, dan zit je volgens mij toch wel met een redelijk groot probleem en is daar wel degelijk een rol weggelegd voor de jeugdbeweging en voor de scholen, maar uiteraard, zoals u zelf al aangaf, ook voor de ouders en voor ons als politici om hier permanent de aandacht op te blijven vestigen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het rapport 'Onpartijdigheid van de VRT-nieuwsberichtgeving 2021' van de Vlaamse Regulator voor de Media – 3261 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Freya Perdaens

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, het was een veelbesproken key performance indicator (KPI) een dik jaar geleden, KPI 21 van de beheersovereenkomst, met daarbij de langverwachte onpartijdigheidsrapportage die we vorige week ook hebben kunnen in kijken. Die werd, in opdracht van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), uitgevoerd door de Universiteit Antwerpen en had dus als doel om na te gaan of de aan de VRT opgelegde onpartijdigheid ook effectief wordt nageleefd.

De beheersovereenkomst stipuleerde toch een aantal zeer duidelijke ambities die de VRT moest nakomen. Ik citeer: “De VRT hanteert de hoogste standaarden inzake (...) betrouwbaarheid, geloofwaardigheid, onpartijdigheid (...)” Nog: “Elke mening telt. De VRT laat een breed palet aan opinies van externen aan bod komen, met ruimte voor een pluralistisch debat, tegenspraak en nuance. De VRT stelt zich hierbij telkens neutraal op, dit wel zeggen: onpartijdig, onafhankelijk (...)” Ten derde, “In tijden waarin algoritmes op sociale media de gebruikers vooral meningen uit hun eigen groep voorschotelen, dient een onafhankelijke publieke omroep diverse tegengestelde meningen aan bod te laten komen. Onpartijdigheid is daarbij essentieel.” Enzovoort, enzoverder.

Nu, we hebben intussen allemaal het rapport kunnen lezen, en daarbij stellen we toch vast dat de begrippen ‘elke mening telt’ en de ‘hoogste standaarden op het vlak van onpartijdigheid’ toch redelijk eigenzinnig geïnterpreteerd worden. U voelt mij uiteraard al komen. Zo blijkt dat het Vlaams Belang, met een electoraal marktaandeel van zowat 19 procent, 0,9 procent van de politieke spreektijd krijgt in de VRT-nieuwsuitzendingen. Open Vld, met een marktaandeel van 13 procent, krijgt 27,6 procent politieke spreektijd, en cd&v, met een marktaandeel van 15,4 procent, 28,7 procent. En ook opvallend – dat mag hier gezegd worden –: de PVDA krijgt eigenlijk proportioneel een pak minder aandacht dan wat zij electoraal eigenlijk zouden moeten krijgen.

Maar bon, verhoudingsgewijs is het wel zo – en dat geeft professor Van Aelst toch ook aan – dat blijktbaar vooral het Vlaams Belang hier reden tot klagen had of heeft. De professor zei hier vorige week nog letterlijk in de commissie dat het inderdaad opvallend is dat het Vlaams Belang zeer weinig spreektijd krijgt in de nieuwsuitzendingen. Wouter Verschelden, toch ook niet meteen een prototype VB’er, stelde het in zijn column nog scherper: “Het Vlaams Belang kreeg voordien al bitter weinig zendtijd op de VRT en dat daalde in 2021 nog verder.” Dit was een

korte situatieschets, mocht dat nog nodig zijn, na alles wat er al over gezegd en over geschreven is.

Minister, ik heb ik daar een aantal vragen bij. Welke conclusies trekt u zelf uit dit onpartijdigheidsrapport? Welke eventuele beleidsconsequenties verbindt u daaraan? Bent u als voogdijminister van de VRT van mening dat aan de operationele doelstelling inzake onpartijdigheid voldaan is? Als dat niet zo is – wat onzes inziens hier toch het geval is –, welke stappen zult u dan ondernemen om de VRT te wijzen op de verplichtingen die voortvloeien uit de beheersovereenkomst inzake onpartijdigheid?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Misschien moet ik even wat ruimer duiden waar dit onderzoek precies vandaan komt. Wij hebben in onze beheersovereenkomst opgenomen dat we de neutraliteit van de VRT ook aan externe controle zouden onderwerpen. We hebben die neutraliteit omschreven zoals het staat in die operationele doelstelling 3.1. Het gaat over onpartijdigheid, onafhankelijkheid en redactionele autonomie, met een breed palet aan opinies van externen. Dit is de manier waarop we kijken naar neutraliteit. We hebben gezegd dat het niet alleen intern moet gebeuren. Binnen de VRT bestaan er natuurlijk tal van mechanismes die dat moeten garanderen. Ten eerste dienen de journalisten uiteraard zelf hun journalistieke deontologie na te leven. Dan – en dat is evident – zijn er de hoofdredacties en de redactieraad die een intern systeem van controle hebben met de ombudsman.

Wij hebben dus gezegd dat ze dat ook op een externe manier moeten gaan monitoren. Wij hebben dat dan concreet laten verlopen via de VRM, als objectieve en onafhankelijke regulator. Er is heel duidelijk gezegd dat het niet de politiek zal zijn die dat controleert. We hebben dat toevertrouwd aan de VRM, en de VRM kan daarbij een beroep doen op externe expertise. Ze hebben dat ook gedaan, via de universiteit van Antwerpen. Op zich ben ik tevreden dat dat op die manier is gebeurd. Ik vind het ook een gedegen werkstuk. Op die manier voldoet de VRT ook aan KPI 21, die stelt dat de VRT de nodige medewerking zal verlenen wat betreft de monitoring van haar onpartijdigheid.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ten gronde, het is evident dat ik, net als jullie, met heel veel interesse dat rapport heb gelezen en de uitwisseling over het jaarverslag ter zake. Zoals gezegd heeft de VRM de onderzoeksgroep Media, Middenveld en Politiek van de Universiteit Antwerpen de opdracht gegeven om de onpartijdigheid van de VRT in de nieuwsberichtgeving in het jaar 2021 te onderzoeken. Ik vat de conclusies samen.

Uit een vergelijking van de actoren en thema's die het afgelopen jaar aan bod kwamen in Het Journaal van 19 uur op Eén en het VTM-nieuws van 19 uur bleek dat de klemtoon in beide nieuwsuitzendingen lag op de actoren met macht: ministers en regeringspartijen. Die vaststelling is niet nieuw, maar was wel sterker dan anders. Dat de coronapandemie het nieuws heeft beheerst, is daar natuurlijk niet vreemd aan.

De VRM analyseerde ook de actoren en thema's die aan bod kwamen in de duidingsprogramma's van de VRT, en dat is een nieuwigheid. Dat is een bijzonder interessant gegeven, ook in dit onderzoek. Daaruit werd duidelijk dat er in de duidingsprogramma's meer diversiteit is in de stemmen over het coronabeleid. Zo stelt het rapport onder meer dat radicale oppositiepartijen zoals het Vlaams Belang en de PVDA in VRT-duidingsprogramma's meer aan bod kwamen, zelfs meer dan in andere niet-VRT-kanalen en media.

In de algemene VRT-berichtgeving kregen de machthebbers ook regelmatig kritiek, zowel van oppositie als van experts. Ook op basis van drie specifieke casussen bevestigt de VRM de kritische focus op de bevoegde ministers door VRT NWS.

Van een structurele vertekening van de VRT-berichtgeving is geen sprake, aldus het onderzoek. Er komt een veelvoud aan actoren en standpunten aan bod, diversiteit is de regel eerder dan de uitzondering. De VRT-redactie selecteert globaal dezelfde doorsnede van actoren en meningen als de andere Vlaamse nieuwsmedia. In die zin is operationele doelstelling 3.1, die stelt dat de VRT staat voor correcte en betrouwbare informatie, wat mij betreft dus gehaald.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, als cd&v'er en als trouw partijsoldaat van de christendemocraten vergeef ik u dat u niet dezelfde conclusie trekt als ik, maar als voogdijminister van de VRT niet. Men kan inderdaad allerlei nuances maken en zeggen dat het bij VTM niet beter is, of zoals u aangaf, dat de verhoudingen bij de duidingsprogramma's daar iets anders liggen, maar abstractie makend van al die beschouwingen blijft het toch een blamage dat een openbare omroep de oppositie zo weinig aan bod laat komen.

Vorig jaar, in april 2021, zei professor Walgrave nog over de maanden voordien dat de VRT meer weg had van de staatsomroep van China of Rusland. Wel, in de periode nadien zijn de cijfers nog verder gezakt van 2 naar 1,3 procent spreektijd voor de oppositie. Mocht het in Hongarije of Polen gebeuren, dan vlogen de resoluties ons hier om de oren. Uw partij heeft trouwens in de Senaat en ook hier al resoluties gesteund om exact dezelfde redenen, maar wanneer dat in eigen land gebeurt, blijkt die verontwaardiging toch heel selectief te zijn.

We hebben hier vorige week de gedelegeerd bestuurder kunnen ondervragen over het onpartijdigheidsrapport maar die man blijkt van het ontkennen van het licht van de zon zowaar een Olympische discipline te hebben gemaakt. Op dat vlak zijn we dus eigenlijk geen stap verder en is daar ook geen enkele vorm van introspectie te ontwaren. In die context lijkt het me dan ook aangewezen dat u als voogdijminister aangeeft dat de beheersovereenkomst en de bepalingen inzake onpartijdigheid geen obligaatsstukje zijn dat daarin staat, geen vodge papier is maar dat die wel degelijk moeten worden nageleefd. Als men dat niet doet, moet men het sanctiemechanisme, zoals dat ook in de beheersovereenkomst gestipuleerd staat, hanteren. Minister, zult u dat ook doen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Collega Slootmans, de vergelijking met Hongarije vind ik er toch wel lichtjes over. Ik vraag me eerlijk gezegd af of in dit land zelfs zulke studies het licht zien. Ik weet dat niet precies maar ik denk dat u toch een beetje ver gaat.

Ik vond de studie die vorige week werd gepresenteerd zeer interessant maar die gaat natuurlijk over coronatijden waarin ministers heel veelvuldig aan bod zijn gekomen. Dat is ook uitgelegd, ik denk dat het nu eenmaal zo is.

Deze week is een andere studie in het nieuws gekomen, de Digital News Report, waar de mensen van de Vrije Universiteit Brussel ook aan hebben gewerkt en waarbij Ike Picone gisteren nog zei dat met een score van 47 procent het VRT-nieuws het meest vertrouwde nieuwsmerk is in Vlaanderen. En inderdaad, de mensen van de VRT hebben dat vorige week ook terecht bestoef. Hij zegt verder dat maar 19 procent van de rechtsgeoriënteerde nieuwsgebruikers het nieuwsaanbod van de openbare omroep wantrouwt. Ik vind dat toch iets om over na te

denken en dat er toch een zekere alertheid mag zijn. Wanneer de VRT iedereen wil bereiken, moet het echt gaan over mensen van alle gezindheden.

'De polarisatie rukt stilaan op in Vlaams nieuwslandschap', was dan de titel, of 'Vertrouwenskloof tussen links en rechts'. Dit zijn toch zaken die niet helemaal neutraal zijn, om het zo te zeggen.

Ik vind het eigenlijk jammer dat die studie er nu pas komt, het zou interessant geweest zijn om ook de VRT daarover te laten reflecteren.

Ik heb vorige week een vraag gesteld bij die onpartijdigheidstudie en professor Van Aelst was er trouwens mee akkoord om, wanneer men zegt welke experts allemaal aan bod zijn gekomen, in de toekomst, wanneer er nog dergelijke onderzoeken komen, een onderscheid te maken tussen echte wetenschappelijke experts en journalisten die uiteraard ook een bepaalde expertise hebben. Er is wel een verschil tussen journalisten die elkaar interviewen en het interviewen van een professor. Ik deel dit gewoon even mee omdat de minister er vorige week niet bij was, maar hij zal dat allicht ook wel voor een stukje hebben gevolgd.

Ik heb niet bepaald een vraag, maar ik wilde dit gewoon even opmerken.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik wil meegeven dat u er toch eens goed bij moetilstaan wat nieuws is in een VRT-journaal of in een VTM-nieuws. Nieuws is datgene wat een journalist en de redactie nieuwswaardig vindt. Dat is niet hetzelfde als een proportionele stem geven aan elke politieke partij overeenkomstig de kiesresultaten. Dat is iets anders. Dat maakt ook dat personen en partijen die verantwoordelijkheid opnemen in de uitvoerende machten, federaal, Vlaams, provinciaal of lokaal, logischerwijze meer in het nieuws komen, omdat ze ook meer verantwoordelijk zijn voor de creatie van nieuws, voor beslissingen met een impact die nieuwswaardig zijn. Het zijn journalisten die vooral moeten oordelen wat nieuwswaardig is. Ik vind dat politici zich daar heel ver van moeten weghouden.

Daarentegen ben ik het er wel mee eens dat het belangrijk is dat dit soort rapporten leidt tot introspectie, niet noodzakelijk bij de CEO van de VRT, maar wel bij de journalisten, de hoofdredacties en de redactieraad van de VRT – en trouwens ook van de andere nieuwsmedia, bij DPG Media is dit ook interessant om te bekijken. Ik heb dat hier in het verleden ook gezegd wanneer er andere onderzoeken waren, bijvoorbeeld rond mediaconcentratie en -diversiteit van opinies en stemmen en van redactionele vrijheid in grote groepen.

Men moet dit soort onderzoeken heel grondig bekijken en zien of men daar lessen uit kan trekken. Hoe komt het bijvoorbeeld dat personen als Frank Vandembroucke en Alexander De Croo heel veel minuten hebben gekregen in die journaals en die nieuwsuitzendingen? Door corona uiteraard, maar bijvoorbeeld ook door de methodiek om live uitzendingen van persconferenties te doen om 19 uur, een methodiek die vaak gebruikt werd. Ik vind het relevant dat redacties bekijken of dat een goede manier is om nieuws te brengen. Ik doe daar, voor de duidelijkheid, geen uitspraak over. Het is niet aan mij om te zeggen of dat een goede aanpak is of niet, maar men moet dat zeker bekijken. Men moet daarover zeker aan introspectie doen.

Hetzelfde geldt voor het rapport dat gisteren gepresenteerd is door professor Picone. Het is zeker zorgwekkend als er polarisatie is – in dit geval eerder van mensen die zichzelf als rechtsgeoriënteerd zien, ten aanzien van de VRT of omgekeerd, van linksgeoriënteerde personen tegenover andere nieuwsmedia. Maar ik zou me er wel voor hoeden om daar snel conclusies uit te trekken over de kwaliteit of de inhoud van de berichtgeving. Want je merkt ook dat het niet altijd

gaat over de inhoud van de berichtgeving, maar dat er – zeker op sociale media – toch ook wel vaak vanuit bepaalde groepen tegen de VRT geageerd wordt of omgekeerd, vanuit andere groepen tegen andere nieuwsmedia.

In het algemeen kun je ook wel vaststellen dat de klassieke nieuwsmedia het bij bepaalde groepen niet onder de markt hebben, dat er heel weinig vertrouwen in is, net zoals er bijvoorbeeld weinig vertrouwen is in de rechterlijke macht of in politici. Dat is ook iets wat je ziet. Het houdt soms verband met de kwaliteit van uitspraken van, bijvoorbeeld, politici, maar ook niet altijd. Ik denk dat we goed moeten bekijken wat daar de oorsprong van is, maar we moeten van redacties in elk geval verwachten dat zij aan introspectie doen wanneer ze dit soort rapporten zien, dat ze dat op de redactie echt grondig bekijken. Dat is ook wat ik als minister van Media van hen verwacht.

Ik heb, tot slot, ook met interesse de bespreking gevolgd, ook al was ik niet aanwezig. Dat is het voordeel van de digitale context en van het uitzenden van die commissievergadering. Het was zeer boeiend. Die suggestie over de experts en dat onderzoek is iets wat wij ook genoteerd hebben en wat wij ook aan de VRM zullen doorgeven de volgende keer wanneer zij een overheidsopdracht uitbesteden.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Het riedeltje dat de focus op macht ligt – als ik dat zo onrespectvol mag zeggen –, ik wil dat wel geloven, maar verhoudingen van 98,7 tegenover 1,3 procent slaan toch alles. Wij vragen inderdaad geen apothekersweegschaal – ik heb dat hier al ‘elfendertig’ keer gezegd – maar dergelijke verhoudingen zijn eigenlijk toch niet meer te verantwoorden. Ik begrijp dat u toch aangeeft dat dit rapport wel degelijk aanleiding geeft tot introspectie. Dat op zich is al positief en reikt al verder dan datgene wat de CEO hier vorige week kwam vertellen.

Want ik denk dat het inderdaad wel in ons aller belang is dat de VRT niet alleen in woord maar ook in daad een huis van vertrouwen is. Het rapport waarnaar mevrouw Brouwers verwijst, is, wat dat betreft, toch wel zorgbarend: een steeds groter wordende groep van kiezers die afhaakt en die de VRT gewoon links laat liggen, niettegenstaande het feit dat zij daar toch ook belastinggeld voor betalen. Als men die ambities inzake onpartijdigheid, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid effectief wil waarmaken, dan zal men in de Reyerslaan toch eens in de spiegel moeten kijken en duidelijk aangeven dat niet alleen in woord elke stem telt, maar ook in daad.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneckhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de toegankelijkheid van buitenschoolse activiteiten – 3265 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Freya Perdaens

De voorzitter: De heer Vaneckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Minister, ik wil het hebben over drempels bij de deelname aan buitenschoolse activiteiten. Die zijn niet altijd financieel, er zijn ook andere drempels. Ik denk dat ieder van ons digitalisering op zich een goede zaak vindt, maar ook dat het doorgedreven geloof in digitalisering ons niet voorbij mag laten gaan aan het feit dat niet iedereen mee is op die trein. Digitalisering kan

zorgen voor een groeiende ongelijkheid en leiden tot minder kansen voor sommige kinderen en jongeren in specifieke contexten.

Een goede twee jaar geleden stelde ik hier al een vraag over de zogenaamde 'Kazoustress'. Dat was een verwijzing naar de beruchte zaterdag in januari waarop Kazou zijn zomeraanbod openzette en waarop – herkenbaar voor velen onder ons, denk ik – in duizenden gezinnen alle laptops, tablets en smartphones werden ingezet om de geliefkoosde vakantie te kunnen boeken. Maar het blijft dus niet bij vakanties, kampen of festivals.

We zagen onlangs namelijk hetzelfde fenomeen bij bijvoorbeeld de Antwerpse academies voor muziek, woord, dans en beeld. Hier ging het digitaal inschrijfsysteem open op een weekdag. Snel bleken een aantal opleidingen volgeboekt te zijn. Kinderen van ouders die zich tijdens de werkuren niet even kunnen vrijmaken om die inschrijving te regelen, vielen dus uit de boot. Kinderen van ouders voor wie het hele systeem van voorafgaande onlineregistratie en inschrijfm modules chinees zijn, bij wijze van spreken, vielen eveneens uit de boot.

Ook bij sportclubs zien we vaak dat de capaciteit beperkt is en dat vol vol is. De kinderen met de snelste of best ingelichte ouders zijn erbij, de anderen dreigen uit de boot te vallen. Dat wordt ons ook gesignaleerd vanuit het terrein van het jeugd welzijns werk, waar men af en toe aan de alarmbel trekt.

Als overheden, zowel Vlaams als lokaal, zetten we natuurlijk al lang in op de democratisering van het vrijetijdsaanbod, bijvoorbeeld door het wegvlakken van financiële drempels. We streven naar maximale kansen tot participatie ongeacht de achtergrond van kinderen. Dan is het spijtig dat we zien dat er andere drempels ontstaan of dat het toch moeilijk is om die te overbruggen.

Ik heb dan ook een heel eenvoudige vraag, al weet ik dat het heel eenvoudig is om ze te stellen maar misschien niet om ze te beantwoorden. Ik vind het wel heel belangrijk om ze hier aan bod te brengen.

Hoe wilt u ervoor zorgen dat buitenschoolse activiteiten voor alle kinderen en jongeren toegankelijk blijven, ook wanneer hun ouders niet continu online kunnen zijn, minder digitale vaardigheden hebben of gewoon minder snel op de hoogte zijn van een aantal kansen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Het antwoord is inderdaad minder simpel. Dank u wel, collega Vaneeckhout, voor de vraag. Sta me toe u te feliciteren als kersvers covoorzitter van uw partij, Groen. (*Applaus*).

Het doet me eigenlijk wel plezier om te zien dat een jeugdspecialist het schopt tot voorzitter of covoorzitter. Ik vind het ook hoopgevend dat u nog naar deze commissie komt en hoop dat dat ook de komende twee jaar nog het geval zal zijn. Het is altijd fijn om met u van gedachten te wisselen en uw constructieve oppositie inzake het jeugd beleid te horen.

In uw vraag hoor ik twee zaken. Enerzijds is er de jaarlijkse boekingsstress waar ouders, kinderen en jongeren mee geconfronteerd worden bij het plannen van een kamp of vakantie. Anderzijds is er het belang om in een steeds meer gedigitaliseerde samenleving bewust te zijn van een aantal uitdagingen die daarmee gepaard gaan.

Wat de toegankelijkheid van het jeugdwerk en, breder, het aanbod van buitenschoolse activiteiten betreft, kent u mijn ambitie. Ik ga daar dadelijk dieper op in.

Het gaat in uw vraag over een concrete situatie die een onderdeel vormt van de ambities rond toegankelijk jeugdwerk, zijnde de digitale inschrijving van kinderen en jongeren voor een specifiek aanbod. Daarbij wil ik een drietal kanttekeningen formuleren. Een eerste is dat het jeugdwerk niet uitsluitend wordt georganiseerd via voorafgaande inschrijvingen – vaak wel, maar er is ook een aanbod dat er net op mikt om lastminutebeslissingen mogelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan de speelpleinwerking, georganiseerd door gemeenten of private partijen. Die is heel laagdrempelig, men kan bij wijze van spreken de dag zelf nog beslissen om ernaartoe te gaan. Het is toch wel een belangrijk punt dat dat soort jeugdwerk toegankelijk blijft. Ik merk trouwens ook in de cijfers over diversiteit en over de toegankelijkheid voor bepaalde 'moeilijkere' groepen in onze samenleving, dat zij vaak heel gemakkelijk de weg naar de speelpleinwerking vinden.

Een tweede kanttekening is dat het niet zo is dat er geen andere manieren zijn om het aanbod voor kinderen en jongeren bekend te maken of ervoor in te schrijven dan de digitale weg. Men zet ook nog altijd in op fysieke bronnen. Op gemeentelijk vlak zijn daarvan heel wat voorbeelden. Ik geef er een aantal. Gemeenten houden in sommige initiatieven steeds enkele plaatsjes vrij voor kansengroepen, late inschrijvers en daginschrijvingen. Her en der wordt er ook gewerkt met een fysiek vrijetijdsloket. Sommige gemeenten werken met momenten waarop je fysiek kan gaan inschrijven of bijvoorbeeld je medische fiche of vernieuwde gegevens van het kind kan gaan aanpassen, zodat er bij het inschrijven nog weinig gegevens gevraagd moeten worden. Kleinere gemeenten werken soms ook met fysieke inschrijfdagen in dezelfde periode of net voor men de inschrijving online openzet voor een aanzienlijk aantal plekken. In sommige gemeenten kunnen mensen met een kansentas een beroep doen op de hulp van medewerkers van de sociale dienst en kunnen zij rekenen op een aantal vrijgehouden plekken. U merkt dat heel wat lokale besturen dus heel wat aandacht hebben voor de uitdagingen die u schetst.

Ook landelijke jeugdorganisaties gaan heel bewust om met toeleiding. Het aanbod wordt nog steeds in vele gevallen bekendgemaakt door middel van brochures, kampboekjes, magazines, inschrijvingen aan loketten, inschrijfmomenten, kampavonden, enzovoort.

Sommige organisaties organiseren hun inschrijvingsdagen geen halfjaar op voorhand, maar pas in mei. Tumult hanteert bijvoorbeeld een duidelijke strategie voor de zomerkampen. Via een netwerk onder OCMW's, OKAN-scholen (onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers), lokale opvanginitiatieven, armoedeorganisaties en dergelijke meer maken ze dat de goedkope Tumultkampen uit een divers publiek bestaan.

Er zijn trouwens nog steeds vakantiekampen, vrijetijds- en sportaanbod die helemaal niet volgeboekt zijn. U moet zeker eens de verschillende mogelijkheden checken voor het geval u nog iets zou zoeken.

Tegelijk begrijp ik uw specifieke vraag. Er is inderdaad sprake van een evolutie in de verhouding tussen vraag en aanbod. Niet alleen in het jeugdwerk maar ook in andere sectoren die buitenschoolse activiteiten aanbieden, zien we de vraag stijgen. Gezinnen zoeken opvang voor hun kinderen onder de vorm van vrijetijdsactiviteiten, kampen en cursussen. We merken ook dat grootouders niet altijd even bereid zijn om dat nog te doen, dat is ook een evolutie die we vaststellen, onder meer omdat men steeds langer moet werken. Tegelijk leven we allemaal steeds meer digitaal. Wij beleidsmakers en ook organisaties, lokale afdelingen, iedereen moet zich bewust zijn van de drempels die dat met zich meebrengt.

Een derde kanttekening die ik graag zou maken bij uw vraag is dat de digitale kloof waarnaar u verwijst, eigenlijk deel uitmaakt van een breder verhaal van toegankelijkheid van ons jeugdwerk. Dat is een van de topprioriteiten in het jeugd-

en kinderrechtenbeleidsplan (JKP), meer bepaald doelstelling 4: het toegankelijk maken van jeugdwerk en vrije tijd toegankelijk voor iedereen, ongeacht sociaal-economische achtergrond. Daarbij is, vanuit mijn nieuwe petje, armoedebestrijding nog belangrijker dan vroeger. Het kan dan bijvoorbeeld gaan over holebi-jongeren, jongeren met een migratieachtergrond of jongeren met een handicap. Vanuit die JKP-doelstelling nemen we diverse maatregelen om de sterkte en de kracht van het jeugdwerk voor iedereen open te stellen.

Belangrijk daarin zijn de ambities van het Masterplan diversiteit in/en het jeugdwerk waarbij we een bijkomende opdracht hebben gegeven aan een samenwerkingsverband van jeugdwerkorganisaties De Ambrassade, Bataljong, Keki en Jint. Doel is om verder in te zetten op ondersteuning.

Er zijn ook nog andere acties die bijdragen aan de toegankelijkheid van het jeugdwerk. Ik denk dan aan de laatste beleidsnotaronde voor het jeugdwerk waarbij we hebben ingezet op diverse doelgroepen. Ook het nieuwe decreet voor de Jeugdverblijven wil extra ondersteuning bieden voor de ondersteuning van een democratisch aanbod voor de sector. Ook in het decreet Bovenlokaal Jeugdwerk werden specifieke keuzes gemaakt voor bepaalde doelgroepen.

Kortom, net als u vind ik het belangrijk dat alle kinderen en jongeren gemakkelijk toegang hebben tot een divers aanbod en dat we terdege rekening houden met de digitale kloof die voor velen nog altijd bestaat.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Ik ben heel positief in die zin dat ik erken dat er wel degelijk inspanningen gebeuren wanneer het gaat over diversiteit en toegankelijkheid van het jeugdwerk. Daar is zeker geen discussie over. We hebben daar in het verleden al over van gedachten gewisseld en zullen dat ook in de toekomst blijven doen.

Wat specifiek die digitale toegankelijkheid betreft, lijst u een aantal lokale good practices op. Ik denk dat inderdaad heel wat besturen en organisaties zich bewust zijn van deze uitdaging. Maar ik zie er ook veel waar dat nog niet het geval is. Iedereen kent de sector van het jeugdwerk en het aanbod. Er is geen nood aan het aantrekken van meer inschrijvingen want het aanbod is doorgaans kleiner dan de vraag. Op die manier dreigen telkens dezelfde groepen uit de boot te vallen. Ik wil dan ook vragen hoe we die gevoeligheden rond dat thema op het terrein van het jeugdwerk zelf en bij de lokale besturen nog breder kunnen verspreiden.

U geeft goede voorbeelden maar ik weet ook dat er een aantal lokale besturen zijn die daar veel minder actief mee aan de slag zijn. Het zou natuurlijk goed zijn dat goede praktijken elkaar inspireren en dat er misschien een soort van uitwisseling kan komen. Hebt u plannen om met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, De Ambrassade, Bataljong en andere partners te bekijken hoe daarrond nog verdere uitwisseling kan worden georganiseerd?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): College Vaneekhout, ook op mijn beurt een dikke proficiat met uw verkiezing. Ik wens u veel succes. Partijvoorzitters nemen in ons bestel een zeer belangrijke plaats in, dus uw verantwoordelijkheid is alleen maar groter geworden. Maar ik heb er alle vertrouwen in dat u ook voor het algemeen bestel zult werken.

Wat deze vraag betreft, delen wij absoluut dezelfde bezorgdheid. Ik denk dat jeugdwerk niet alleen voor de happy few mag zijn. Ook zij die wat achterblijven, moeten worden meegenomen.

Alleen mogen we ook niet vragen aan het jeugdwerk om terug te keren in de tijd. In mijn tijd moest je je nog inschrijven per brief. Als je dan met het vriendje van de klas in hetzelfde kamp wou geraken, moest je zijn inschrijving in dezelfde envelop steken, dan had je meer kans. Naar dat soort systemen willen we ook niet weer terug. We mogen ook niet terug in de tijd. Dus de echte vraag is: hoe krijgen we iedereen digitaal mee?

Ik denk dat dat de uitdaging blijft. En misschien is dat geen vraag voor deze minister, want ik denk dat de bevoegde minister daarvoor de minister-president is. Maar ik denk wel dat dat de echte uitdaging is. En u hebt gelijk als u zegt dat lokale besturen daar ook best practices kunnen delen. Maar het blijft toch zaak om die lokale besturen ook op dat vlak verder te blijven sensibiliseren. Ik denk bijvoorbeeld aan mensen die geen pc hebben thuis maar wel de digitale skills om ermee te werken. Die kunnen vandaag terecht in de bibliotheek, en dat is een goede zaak. Maar als ik mijn kinderen inschrijf, dan beginnen die inschrijvingen om 7 uur 's morgens en zitten ze meestal vol om 7.40 uur. En de bibliotheek gaat open om 9 uur. Daar helpen we dus weinig mensen op dat moment mee vooruit.

Ik denk dat dit soort voorbeelden duidelijk maakt dat we ook aan lokale besturen veel meer moeten zeggen dat daar toch wel wat drempels in zitten. Ze zien ze misschien niet onmiddellijk, maar ze zijn toch wel heel bepalend voor sommige gezinnen. Ik geloof in het sensibiliseren van lokale besturen en verenigingen, maar we moeten er toch rekening mee houden dat de trein van de digitalisering niet te stoppen is. We mogen niet de illusie hebben dat we die kunnen omkeren. Dit was dus eerder een beschouwing dan een vraag.

Freya Perdaens (N-VA): Dank u wel voor uw toevoeging.

Sta mij toe zelf ook nog even aan te sluiten voor onze fractie. Wij zijn het ermee eens dat er inderdaad een probleem is. Tegelijkertijd denken we dat een deel van de verantwoordelijkheid ook bij de organisatoren ligt, bij private en lokale overheden.

Collega Coenegrachts, u verwijst terecht naar het feit dat niet ieder gezin een pc heeft. In de meeste gezinnen, of in heel wat gezinnen liever, heeft men inderdaad niet standaard een pc of laptop, maar heeft men in veel gevallen wel een tablet of een smartphone. Het compatibel maken van websites voor die inschrijvingen via smartphone is dan, tussen aanhalingstekens, een kleine moeite. Het maakt het toegankelijker dan wanneer men moet verwijzen naar een bibliotheek, die inderdaad zeer gelimiteerde openingsuren heeft.

Het is een complexe vraag. Mijnheer Vaneeckhout, u haalde het zelf al aan. Het is een gemakkelijke vraag in de kern, maar het antwoord is een pak moeilijker. Met ieder antwoord of met iedere oplossing die je aanlevert, loop je natuurlijk de kans of het risico om anderen te gaan benadelen. Dus dat zorgt voor een lastig zoeken naar evenwicht.

Aangezien we ook spreken over heel wat organisaties door lokale overheden, vroeg ik me af, minister, of het mogelijk zou zijn om er bij de toekenning van het label 'kindvriendelijke steden en gemeenten' rekening mee te houden of dat initiatieven dit soort problemen ook al aanpakken. Tegelijkertijd is er het uitwisselen van die goede praktijken via verschillende platformen, maar doet u natuurlijk al.

Tot slot misschien nog een vraagje: is het eventueel mogelijk dat de aanspreekpunten jeugd bij de verschillende regeringsleden ook dergelijke zaken meenemen en doorgeven aan de verschillende sectoren? De collega haalde terecht aan dat hetzelfde probleem zich ook voordoet voor sportbewegingen. Allicht zitten zij met dezelfde problematieken, en zijn de oplossingen en goede praktijken dus uitwisselbaar.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik begin met het punt dat door collega Coenegrachts werd gemaakt. Uiteraard moet het ook de ambitie zijn om ervoor te zorgen dat iedereen in ons land mee is met die digitale omwenteling, dat iedereen niet alleen toegang heeft tot de juiste hardware, maar ook weet hoe ermee om te gaan. Vanuit mediabeleid is dat ook wel mijn zorg. Ik ben minder bezorgd om de hardware – dat is uiteraard ook noodzakelijk –, maar ook dat men het op een goede manier kan gebruiken en dat organisaties zich ook aan het mediagebruik aanpassen. Vandaag zal er geen enkele website meer gemaakt moeten worden die niet op een smartphone geconsulteerd kan worden. Daar hebt u een terecht punt.

Tegelijk weten we ook wel – en dat blijkt ook uit heel wat onderzoek – dat er toch heel wat groepen – ook jonge mensen – helemaal niet mee zijn met de digitale technologie. Het is soms ook een misvatting om te denken dat men het goed kent, omdat men er vaak mee bezig is. Soms is men eigenlijk toch nog niet zo goed op de hoogte. Zeker bij bepaalde inschrijvingsmodules kan je soms wel wat hulp gebruiken. Op dat vlak denk ik dus dat het een en-enverhaal is. Het is zowel inzetten op die bredere toegankelijkheid van digitale toepassingen en de goede kennis daarover, maar er ook voor zorgen dat er een alternatief is voor diegenen die nog niet mee zijn.

Er zijn verschillende suggesties gedaan om deze zorg nog beter aan bod te brengen. Heel veel daarvan gebeurt al vandaag, maar het is, denk ik, terecht om dit nog eens onder de aandacht te brengen. Waar het gaat over de ondersteuning van lokale besturen, zijn er inderdaad twee elementen. Een, het is de kerntaak van Bataljong om dit soort good practices ook onder de aandacht te brengen van alle jeugdambtenaren en -schepenen die lokaal actief zijn. Ik reken er ook op dat zij dat doen. Er is het overleg binnen Kampnet waar dit aan bod kan komen, en ook bij de toekenning van het label jeugd- en kindvriendelijke steden en gemeenten is het toch wel belangrijk dat doelstelling 4 van het JKP op een goede manier wordt nagegaan en dat men, ook vanuit de jury, aandacht heeft voor die toegankelijkheid, ook op niet-digitale manier of voor mensen die digitaal minder mee zijn. U weet dat dat iets is dat bottom-up groeit. Het is niet de minister die bepaalt wie een label krijgt en op basis van welke criteria. Maar het is zeker iets wat ook in de reflectiegroep besproken kan worden. We nemen dat zeker mee.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel, minister, voor het aanvullende antwoord. Ik ben blij dat u er ook nog verder mee aan de slag gaat. De sporen waarop we voor een stuk moeten werken, zijn gekend. Het is inderdaad een en-enverhaal, want uit alle cijfers blijkt dat dit niet iets tijdelijks is. Er zal altijd een groep zijn die het daar voor een stuk moeilijk mee heeft. Het is niet omdat je met je smartphone op Facebook kunt zitten, dat je daarmee weet hoe je via een itsme-applicatie moet inloggen in een digitaal registratiesysteem. Dat is een totaal andere vaardigheid. En ik denk dat daar de grote uitdaging zit.

Twee, het is niet alleen digitale kennis, het is soms ook toegankelijkheid op het moment zelf. Als je een late shift moet werken en de inschrijvingen worden om 7 uur 's avonds geopend, maar je bent aan de slag en een uur later zit alles vol, dan merk je dat dat systeem gebouwd is op mensen die een 'nine-to-five'-job hebben en die zich daar flexibeler aan kunnen aanpassen. Het is dat bewustzijn dat we eigenlijk constant moeten aanwakkeren. Ik merk dat dat hier in de commissie aanwezig is, dat het bij de minister aanwezig is. Ik denk dat de grote uitdaging is ervoor zorgen dat dat ook bij de lokale besturen en alle organisaties voldoende 'top of mind' blijft. Het werkt om dat af en toe opnieuw naar boven te brengen. Ik denk dat daar nog wel wat werk op de plank ligt. U kunt alvast op ons rekenen om daarrond alvast wakker te blijven en de sector wakker te houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de toegankelijkheid van BRUZZ-programma's op VRT NU – 3262 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Freya Perdaens

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, twee weken geleden zijn we met de commissie Brussel op bezoek geweest bij BRUZZ. We hebben natuurlijk goed geluisterd naar wat daar verteld werd. Zo werd er uitgelegd dat de Vlaamse overheid heel veel middelen in de Vlaams-Brusselse Media investeert. Dat is volledig terecht, wat ons betreft, want BRUZZ speelt een heel belangrijke rol omdat het naast het unieke journalistieke werk ook een sterke zichtbaarheid van de Nederlandstalige aanwezigheid in Brussel en een sterke zichtbaarheid van Brussel in Vlaanderen garandeert. Het moet uiteraard de bedoeling zijn om die financiële inspanningen en de inspanningen op het terrein maximaal te laten renderen. Wij denken dat de VRT daarbij een belangrijke rol kan spelen. De VRT en de Vlaams-Brusselse Media worden in hun respectieve beheers-overeenkomsten nu reeds geacht om inhoudelijk en technisch samen te werken. Elke zaterdag is op de VRT ook De week van BRUZZ te zien. Maar er is meer mogelijk.

Zo zijn BRUZZ 24 en een hele reeks andere BRUZZ-programma's sinds de zomer van vorig jaar te bekijken via Auvio van RTBF. BRUZZ-programma's zijn dus gemakkelijker toegankelijk voor Franstalige Belgen dan voor Vlamingen, voor Nederlandstalige Belgen. Het ligt dus voor de hand om dat ook in Vlaanderen mogelijk te maken. De BRUZZ-programma's op VRT NU plaatsen, lijkt enkel voordelen te hebben. Het zorgt ervoor dat 'ander' nieuws over Brussel dan dat wat de tv-journaals haalt, zo breed mogelijk verspreid wordt. De VRT kan gratis unieke content krijgen, met ruime aandacht voor het brede culturele netwerk in Brussel. Wij zien dus alleen maar voordelen.

Vandaag is enkel het weekoverzicht De week van BRUZZ te bekijken op VRT NU. Aangezien het ook lineair wordt uitgezonden op de VRT, wordt het blijkbaar als eigen content beschouwd. Het lijkt er toch ook op te wijzen dat de VRT ervoor openstaat om content van BRUZZ via VRT NU beschikbaar te maken, wat in de wandelgangen tijdens ons werkbezoek ook bevestigd werd.

De VRT zou wel weigerachtig staan om het dagelijks journaal, BRUZZ 24, in het aanbod op te nemen. Dit is nochtans het belangrijkste BRUZZ-programma met nieuws en verhalen uit de stad, maar de VRT zou geen andere dan de eigen journaals willen brengen. Nochtans denk ik dat BRUZZ 24 eerder aanvullend is en op geen enkele wijze concurrentieel met het eigen VRT-nieuwsaanbod.

Ik wil u hierover de volgende vragen stellen, minister.

Bent u principieel voorstander van de ontsluiting van diverse BRUZZ-programma's via VRT NU?

Vindt u ook dat BRUZZ 24 – het 'journaal' van BRUZZ – een plaats heeft op VRT NU?

Zal de VRT de BRUZZ-programma's in de nabije toekomst op VRT NU plaatsen? Wanneer, en welke programma's?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Bex, voor uw vraag over een onderwerp dat mij zeer na aan het hart ligt, vanuit het mediabeleid en vanuit het Brusselbeleid.

U weet dat wij in de beheersovereenkomst met de VRT voor de eerste keer hebben laten opnemen dat er specifieke aandacht moet zijn voor nieuws uit de hoofdstad, gelet op de belangrijke banden tussen Vlaanderen en de hoofdstad. We hebben dat ook concreet gemaakt door te stipuleren dat er een heel sterke samenwerking moet zijn tussen de VRT en alle regionale omroepen, niet in het minst met BRUZZ.

Ik denk dat het belangrijk is dat de publieke omroep van Vlaanderen voldoende aandacht schenkt aan de hoofdstad, een stad met 1,2 miljoen inwoners met toch heel wat interessant nieuws en heel wat interessante verhalen rond ondernemerschap, organisaties en dergelijke.

Zoals u aangeeft, werkt de VRT op dit moment al sterk samen met BRUZZ. Zo biedt de VRT De week van BRUZZ aan. Er is ook beelduitwisseling tussen de mediabedrijven, samenwerking bij verkiezingen, enkele freelance-journalisten werken voor beide mediabedrijven, enzovoort. Daarnaast wordt ook kennis gedeeld.

Ik heb nog belangrijk nieuws in antwoord op uw vraag. Er is een akkoord bereikt tussen de VRT en BRUZZ om vanaf deze week BRUZZ-webartikels ook aan te bieden op VRT NWS. De VRT heeft een analyse gemaakt van de artikels van BRUZZ en geoordeeld dat BRUZZ een heel ruim, kwalitatief correct aanbod heeft dat aansluit bij de kwaliteitseisen van de VRT-nieuwswebsite. Ook voor BRUZZ is de samenwerking natuurlijk een grote meerwaarde, omdat hun artikels op die manier een groter bereik kunnen hebben. Het is dus een win-win: de VRT kan rekenen op nog sterker nieuws vanuit de hoofdstad, op een breder aanbod en specifieke aandacht, conform de beheersovereenkomst. BRUZZ krijgt op deze manier ook een beter bereik voor hun relevante nieuwsberichten. Die samenwerking is uniek te noemen in het Vlaamse medialandschap. Volgens de VRT betekent dit een ondersteuning van het bereik van BRUZZ en ook een verruiming van het eigen aanbod. Ze is daar dus heel tevreden over.

Het voorgaande ging over VRT NWS en nieuwsberichten van BRUZZ. Uw vraag ging ook over andere zaken. Ik kan u meedelen dat de VRT momenteel nog in gesprek is over verschillende andere aspecten, zoals A la carte, BRUZZ International en BRUZZ 24 op het andere digitale platform, VRT NU, dat in de toekomst VRT MAX zal heten. Over A la carte en BRUZZ International hoopt men de komende weken tot een akkoord te komen. Op die manier zou al in het najaar het BRUZZ-aanbod op VRT NU uitgebreid kunnen worden.

Wat BRUZZ 24 betreft, is mijn antwoord wat genuanceerder. Er lopen effectief gesprekken. De VRT laat me echter weten op dit moment nog niet te kunnen ingaan op de vraag van BRUZZ. Daar zijn heel wat redenen voor. Een eerste is dat de VRT omtrent de integratie van de inhoud van alle van de tien regionale omroepen een duurzaam kader wil opzetten. Vanmorgen was ik nog bij RTV voor een gesprek over het relanceprogramma dat we hebben voor regionale omroepen. In totaal investeren we 2 miljoen euro in de digitale transitie van onze tien regionale omroepen. De VRT heeft daar ook een belangrijke rol in te spelen en wil de samenwerking met de tien omroepen nog duurzamer maken en bekijkt dus ook hoe in de toekomst het opnemen op VRT NU/VRT MAX van nieuwsberichten van die regionale omroepen kan gebeuren en hoe dat duurzaam verankerd kan worden voor de tien omroepen. Dit moet inderdaad globaal bekeken worden.

Ten tweede vindt de VRT het nog altijd belangrijk om zelf de kwalitatieve keuzes over de content die ze publiceert/distribueert op haar platformen te kunnen blijven bepalen. In die zin moet ze dus ook goed nadenken over het kader om bepaalde zaken automatisch op te nemen. Dat is voor hen ook een belangrijk punt, dat de komende maanden verder bekeken zal worden.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Bedankt voor uw antwoord, met heel wat positieve boodschappen. Ik denk dat het inderdaad voor iedereen een goede zaak is wanneer die content die aangemaakt wordt en vaak zeer interessant is, ook breed beschikbaar is. Ik ben alleszins heel blij met die evolutie, waarbij BRUZZ-webartikels ook op VRT NWS gelezen zullen kunnen worden.

Ook het feit dat er een opening is om programma's op te nemen op VRT NU of VRT MAX is een zeer goede zaak. Op zich begrijp ik ook wel dat men zegt dat men voor de nieuwsuitzending even wacht tot men een kader heeft waarin we dat ook met andere regionale zenders kunnen doen. Maar ik stel me wel vragen bij het argument dat gegeven wordt dat men wel controle wil hebben over de content die op hun kanalen verspreid wordt. Men kan dat toch zeer eenvoudig doen door dat onder de verantwoordelijkheid van de regionale zenders te laten doen? Daar zie ik eigenlijk minder het probleem.

Ik vroeg mij ook af of daar specifieke kosten aan verbonden zijn, aan het delen van content via het VRT-netwerk, en of dat eventueel een argument zou kunnen zijn. Maar in het algemeen zou ik zeggen dat die content gemaakt wordt met de ambitie om goed te zijn. En anders moet dat nog verbeterd worden. Maar ik denk dat we daar echt met BRUZZ, en hopelijk ook met andere regionale zenders, in de juiste richting werken. En ik denk dat het goed zou zijn dat dat op een eenvoudige manier toegankelijk zou kunnen worden gemaakt voor iedereen in Vlaanderen.

Ik spreek dan niet alleen over de content die BRUZZ maakt, maar ook over de content die de andere regionale zenders maken. Mensen verhuizen al eens, maar vinden het dan nog altijd interessant om alles heel vlot terug te vinden. Dus dat lijkt mij echt wel een pad om verder te bewandelen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Minister, ik vind het net heel goed dat u wacht met het uitzenden van nieuwsuitzendingen van BRUZZ of van andere regionale omroepen via VRT NU. Want het is inderdaad beter om daar één globaal, duurzaam kader voor te maken. BRUZZ heeft toch wel al een aantal voordelen ten opzichte van de andere Vlaamse, regionale omroepen, al gaat het dan niet alleen over de middelen die zij krijgen vanuit Vlaanderen. Ik was mee op het werkbezoek, en zij zijn eigenlijk een perfect geïntegreerd crossmediaal medium. Ze hebben hun krant, ze hebben hun online aanbod, ze hebben televisie en radio. Dat is eigenlijk heel mooi om te zien. Daar kunnen bijna alle regionale omroepen in Vlaanderen alleen maar van dromen, dus ik zou dat inderdaad toch allemaal wat in zijn geheel bekijken.

Onze regionale omroepen krijgen eigenlijk niet bepaald heel veel subsidies vanuit Vlaanderen. Daar is een heel systeem rond. Ze zijn wel verhoogd onder de huidige minister, en er zijn wel een aantal extra's gegeven, ook in het kader van corona. Maar het is wel zo dat zij eigenlijk voor een stukje moeten rekenen op de bereikvergoeding. Die bereikvergoeding wordt gemeten via het lineair kijken, dacht ik, en niet via wat er allemaal online gebeurt. En ook daar rekenen we toch voor een stukje op het crossmediaal meetsysteem dat in ontwikkeling zou gaan. Daar zijn ook al allerlei dingen over gezegd.

Stel dat zo'n crossmediaal meetsysteem er ooit komt – en zolang het systeem van bereikvergoeding blijft wat het is, want je kunt daar ook aan sleutelen – en je zet de nieuwsuitzendingen van de regionale omroepen op VRT NU, dan moeten we ook wel zeker zijn dat de clicks op die uitzendingen of delen van uitzendingen van die regionale omroepen meetellen voor die bereikvergoeding. Ik weet dat het nu zeer technisch wordt, maar ik probeer hier toch ook een klein beetje de belangen te verdedigen van het ommeland van Brussel.

Freya Perdaens (N-VA): Ik ga ook voor onze fractie nog heel even tussenkomen. In eerste instantie ben ik blij dat BRUZZ en de VRT deze samenwerking aangaan en verdiepen. Maar ik stel mij toch nog steeds een beetje de vraag of ze niet op sommige of zelfs verschillende vlakken in concurrentie staan met elkaar. Radio 2 is het regionale merk van de VRT, en dat focust zich onder andere op Brussel. Wat is de rol van Radio 2 ten aanzien van Brussel? Zal dit veranderen, voortvloeiend uit de samenwerking met BRUZZ? En hoe zien we dat?

Na de techniciteit van mevrouw Brouwers wil ik misschien ook een klein beetje verdergaan op het verdienmodel. Want BRUZZ is een vzw, het is geen openbare omroep. Het is een vzw die een overeenkomst heeft met de Vlaamse Gemeenschap. Het feit dat zij dan voor bepaalde samenwerkingen naar VRT NU of naar de VRT kijken, ontslaat BRUZZ natuurlijk niet van hun zoektocht naar eigen middelen. En hun inhoud dan mogelijk gratis aanbieden aan VRT NU lijkt mij daar een beetje lastig op aan te sluiten. Ik vroeg mij af of daar wat licht op kon worden geschinen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: We moeten inderdaad misschien het bredere kader van de regionale omroep even bekijken, en ook het belang van dat crossmediaal meten. Want die bereikvergoeding is nu ook gebaseerd op klassieke kijk- en luistergegevens.

Vandaag heb je eigenlijk een situatie waarbij regionale omroepen die investeren in hun digitale kanalen, en daardoor misschien ook sneller dan anders het lineair televisiekijken proportioneel wat verliezen, daar financieel voor bestraft worden. Daarom is er inderdaad onder meer dat crossmediaal meetsysteem, dat op termijn ook echt de referentie kan worden voor kijk-, luister- en mediagebruikgegevens over de verschillende kanalen heen.

Het is inderdaad zo dat mediabedrijven er toch ook belang bij hebben dat hun content goed bekeken wordt door een breed publiek, ook op andere platformen, maar ook dat hun eigen platformen voldoende bereik, voldoende trafiek hebben. In die zin is dat zeker voor BRUZZ iets wat zij moeten overwegen: is dat iets wat zij wensen te doen? Ik denk dat zij naast dat aanbod via de VRT zeker ook verder moeten blijven inzetten op de ingeslagen weg van crossmedialiteit die zij al jaren geleden zijn ingeslagen, onder meer via bruzz.be. Daar hebben zij toch een mooi crossmediaal platform.

Er is nog iets waar zij misschien nog sterker in zouden kunnen zijn. Zij hebben een goede website maar geen sterke applicatie die gebruikt kan worden voor hun nieuwstrafiek en voor BRUZZ 24. Ik denk dat zij dat misschien ook nog kunnen bekijken, om hun eigen aanbod ook via eigen kanalen te kunnen aanbieden.

Wat het aanbod van BRUZZ 24 en eventueel de nieuwsuitzendingen van de negen andere betreft: dat wordt nu bekeken door de VRT in een duurzaam kader. Ik denk wel dat het goed is dat de VRT reflecteert over wat dat betekent naar hun eigen redactionele verantwoordelijkheid. Valt dit onder de redactionele verantwoordelijkheid van de VRT? Zo ja, is het nodig om daar nog kwaliteitscontrole op te doen? Dat zijn vragen die zij zeker moeten bekijken.

De VRT en VRT NU zijn niet zomaar een dienstenverlener die filmpjes online plaatsen. Het is wel nog altijd een merk van de VRT, met VRT NU dat VRT MAX wordt. Men moet goed bekijken hoe dat allemaal past in een duurzaam kader. Ik vind het dus ook goed dat zij daar de nodige tijd voor nemen om dat te bekijken.

De kosten van zoiets zijn niet noodzakelijk zeer groot. Het zijn natuurlijk altijd extra kosten wanneer er extra gigabytes passeren via je website. Maar het is

inderdaad wel zo dat dat niet zo moeilijk te integreren is, tenminste op technisch vlak, als daar goede afspraken rond gemaakt worden.

Een laatste punt was de link met Radio 2. Ik denk dat het in elke provincie ook een taak is van de VRT om naar een goede samenwerking te gaan met de regionale omroepen. Dat geldt ook voor Brussel, met Radio 2 Vlaams-Brabant dat ook Brussel covert. Ik zie dat niet als een concurrentiemodel, waarbij Radio 2 wat concurreert met een zender als BRUZZ of Ring TV of gelijk wat anders, maar eerder als een sterke samenwerking die de beiden kan versterken. Radio 2 Vlaams-Brabant behoudt dus zeker de opdracht om over heel Brabant te berichten, Vlaams-Brabant en Brussel inbegrepen. En die samenwerking van VRT NWS kan inderdaad ook over Radio 2 gaan.

Het is trouwens zo dat VRT NWS vandaag eigenlijk al op een vrij efficiënte manier de berichten van Radio 2 incorporeert op de VRT NWS-site. Die berichten van BRUZZ kunnen daar inderdaad bij aansluiten. Dat kan ook op dat vlak een cross-mediale samenwerking betekenen, waarbij een bericht op VRT NWS videocontent zou kunnen bevatten van BRUZZ, en radiocontent van Radio 2 Vlaams-Brabant.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ik ben zeer tevreden met het antwoord van de minister, en ik hoop dat er nog voortuitgang geboekt zal worden in het toegankelijk maken van de verschillende nieuwsprogramma's van de regionale zenders, dus ook dat van BRUZZ, via VRT NU.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.